

prima instanță: V. Brașoveanu
instanța de apel: A. Panov, A. Minciuna, M. Moraru

dosarul nr. 3ra-539/16

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui H.H. împotriva Direcției azil și integrare a Biroului migrație și azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către H.H. și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 mai 2015, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 12 martie 2015, H.H. a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției azil și integrare a Biroului migrație și azil din cadrul MAI al RM cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia nr. 56/15/DR din 04 februarie 2015 emisă de către Direcția Refugiați a Biroul de Migrație și Azil a fost respinsă cererea de azil, iar decizia Biroului Migrație și Azil nr. 56/15/DR din 04 februarie 2015 i-a fost comunicată reclamantului abia la data de 12 februarie 2015, în limba română, fiindu-i înmînat sub semnătură un exemplar al acesteia la fel în limba română sub semnătură, el fiind vorbitor de limbă engleză. Ulterior H.H. s-a adresat către Oficiul Teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat pentru a solicita asistența juridică calificată garantată de stat, în acest sens să fie desemnat avocat care să-i reprezinte interesele sale în procedura de solicitare a azilului.

Indică că, de către Oficiul Teritorial Chișinău pentru Asistența Juridică Garantată de Stat prin decizia nr. 0072/ACV din 16 februarie a fost desemnat avocatul Cebanaș Alexandru pentru a oferi dînsului asistență juridică calificată în procedura solicitării azilului.

Menționează că reieșind din faptul că decizia Direcției Refugiați a Biroului Migrație și Azil din 04 februarie 2015 privind respingerea cererii de azil, i-a fost

comunicată la data de 12 februarie 2015 și nu i-a fost înmînată în limba engleză sau într-o altă limbă pe care s-o înțelege, a fost în imposibilitate de a cunoaște motivele respingerii, acestea fiindu-i explicate de avocat și traduse.

Sușține că motivul care l-a determinat să părăsească țara de origine este persecuția din partea guvernului Japonez.

În acest context, relevă că după participarea la protestele din iarna anului 2008, în mai multe orașe: Sendai, Aomori și Fokushima, a fost reținut timp de 5 ore de către poliție după care a fost eliberat.

Afirmă că a participat la protest pentru a-și manifesta nemulțumirea din considerent că în anul 2008, guvernul a limitat achitarea asistenței financiare bolnavilor de cancer, și doar în dependență de gravitatea stării sănătății se oferea asistența necesară, iar în rezultatul creșterii numărului bolnavilor de cancer și deceselor în urma calamităților naturale, construirea blocurilor de locuit pentru sinistrați, statul a fost nevoit să ofere sume enorme, astfel a și fost impusă această limită.

Sușține că în țara de origine a fost diagnosticat cu Tiroidă Cronică (are o memorie slabă), însă după trecerea a mai multe cursuri de lecuire din diverse țări: Tailanda, Germania, Slovenia, Ungaria, Croația și Ucraina starea sănătății s-a îmbunătățit și a prezentat Direcției copiile diagnosticărilor medicale.

Invocă reclamantul că Direcția Refugiați a Biroului Migrație și Azil a respins arbitrar toate faptele și circumstanțele invocate și nu le-a combătut prin probe utile, pertinente și concludente, sarcina probațiunii în cazul respectiv aparținînd Direcției.

Consideră că cade sub incidența condițiilor prevăzute de art. 45 alin. (1) și alin. (2) al Legii privind azilul, iar acțiunile descrise de el fiind acte de persecuție prevăzute de art. 45 alin. (2) lit. a), b), c) și f) și alin. (3) lit. b) al Legii privind azilul.

Concomitent, invocă și normele prevăzute la art. 46 alin. (3), art. 48 alin. (1) și (2), art. 17 alin. (1) al Legii privind azilul.

Solicită anularea deciziei Direcției a Biroului Migrație și Azil nr. 56/15/DR din 04 februarie 2015 privind respingerea cererii de azil depusă de H.H. și obligarea Biroului Migrație și Azil (Direcția Azil și Integrare) să emită decizie de recunoaștere a statutului de refugiat în privința lui H.H. și să elibereze documentul constatator al statutului de refugiat.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 mai 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către H.H. și menținută hotărîrea primei instanțe.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 17 alin. (1), art. 45 alin. (2), art. 48 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, care reglementează statutul de refugiat, persecuția și riscul serios și temerea întemeiată de a fi persecutat sau de a fi expus unui risc serios, care indică că statutul de refugiat se recunoaște, la solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținînd nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă; Actele de persecuție care pot fi calificate ca atare potrivit alin. (1) pot să ia

forma: a) actelor de violență fizică și psihică, inclusiv a celor de violență sexuală; b) măsurilor legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sînt discriminatorii sau care sînt aplicate într-o manieră discriminatorie; c) acuzării sau pedepsei discriminatorii sau disproporționate; d) imposibilității rejudecării ca urmare a unei pedepse discriminatorii sau disproporționate; e) acuzării sau pedepșirii ca urmare a refuzului de îndeplinire a serviciului militar în caz de conflict, atunci cînd îndeplinirea serviciului militar ar presupune săvîrșirea de infracțiuni sau de acte care cad sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la art. 17; f) actelor sau abuzurilor de discriminare specifice sexelor, precum și actelor sau abuzurilor de discriminare specifice privind minorii; La evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau de a fi expus la un risc serios, autoritățile competente trebuie să se bazeze atît pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cît și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine. O temere bine întemeiată de persecuție sau de a fi expus la un risc serios poate fi cauzată și de acțiunile desfășurate de solicitant după părăsirea țării de origine, în special în cazul în care s-a stabilit că acțiunile respective constituie expresia și continuarea convingerilor sau a orientărilor pe care le avea în țara de origine.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că pentru a se acorda titlul de refugiat unui străin, urmează să existe temeri bine întemeiate de a fi persecutată persoana în țara de origine pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau pentru opiniile sale politice, în acest sens, persoana care solicită acordarea statutului de refugiat nu urmează să invoce doar simpla existență a unei stări de spirit de a fi persecutat, ci situația obiectivă pe care se bazează această temere.

Prin urmare instanța de apel a considerat justă concluzia primei instanțe referitor la faptul că reclamantul nu cade sub incidența legislației în vigoare de acordare a uneia din formele de protecție, deoarece nu există elementele unei temeri bine întemeiate, iar susținerile reclamantului nu și-au găsit confirmare.

La 09 februarie 2016, H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe cu rejudecarea pricinii și pronunțarea unei decizii prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, invocînd prevederile art. 432 alin. (2) lit. c).

Susține că instanța de apel și cea de fond eronat au aplicat normele ce reglementează sarcina probațiunii în dosarele de contencios administrativ, care cade pe umerii autorității administrative care au emis actul.

Consideră că instanța de apel la emiterea deciziei nu a respectat principiul obiectivității, imparțialității și legalității, refuzînd în acordarea azilului lui H.H..

Cu referire la prevederile art. 45 alin. (2) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, invocă că au fost probate cel puțin 3 tipuri de acte de persecuție în cazul și anume că recurentul a fost reținut de autorități pentru că a participat la proteste împotriva guvernului Japonez, iar cei care oferă informații în mass-media referitor la scurgeri de radiație în urma exploziilor de la Fokushima riscă să fie supuși la măsuri polițienești, intimidări, ba chiar pedepse cu închisoarea,

inclusive celor care au dorit să se mute cu traiul mai departe de zonele afectate de radiație, le-a fost interzis de autorități.

La fel, indică că instanțele judecătorești nu au dat o apreciere corectă situației invocate.

Consideră că au fost întrunite condițiile prevăzute de art. 44 al Legii privind azilul pentru acordarea beneficiului dubiului, care prevede că atunci când o parte din motive sau când toate motivele invocate în cererea de azil, care ar justifica acordarea unei forme de protecție, nu sînt probate cu documente sau cu alte dovezi, se acordă beneficiul dubiului.

De asemenea insistă că prima instanță și instanța de apel au încălcat prevederile art. 48 alin. (1) al Legii privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18 decembrie 2008, deoarece conform acestei norme la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau de a fi expus la un risc serios, autoritățile competente trebuie să se bazeze atît pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cît și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, însă pîrîtul nu a investigat sub nici un aspect acele evenimente care s-au întîmplat după ce reclamantul a părăsit țara.

La fel, susține că nu s-a ținut cont nici de prevederile alin. (2) art. 48 al Legii sus enunțate, care prevede că o temere bine întemeiată de persecuție sau de a fi expus la un risc serios poate fi cauzată și de acțiunile desfășurate de solicitant după părăsirea țării de origine, în special în cazul în care s-a stabilit că acțiunile respective constituie expresia și continuarea apartenenței la grupul de cetățeni ai Japoniei care sînt împotriva ascunderii informației despre efectele radiației în urma scurgerilor de substanțe radioactive în Japonia.

La 07 aprilie 2016, Direcția refugiați a Biroului Migrație și Azil a depus referință asupra recursului declarat de către H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru, invocînd caracterul neîntemeiat al acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel.

Consideră că situația din țara de origine a solicitantului de azil nu prezintă un pericol atît pentru viață cît și pentru sănătate, cît și pentru securitatea acestuia în cazul întoarcerii, iar acte de persecuție care ar sta la baza acordării protecției internaționale lui H.H. nu au fost identificate.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

După cum se atestă din materialul probator, copia deciziei instanței de apel din 23 noiembrie 2015, a fost expediată în adresa recurentului H.H. la data de 07 decembrie 2015, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire nr. 12690 (f. d. 137), fiind recepționată de către reprezentantul recurentului la 16 decembrie 2015, fapt confirmat prin ștampila de pe trimiterea poștală (f. d. 144).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 februarie 2016, în termen.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe cînd în recursul declarat de către H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru asemenea aspecte nu se regăsesc.

Pentru considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursul declarat de către H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către H.H., reprezentat de avocatul Cebanaș Alexandru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Gervas